

Sygn. akt: II Ko 95/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 maja 2022 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: sędzia Monika Niedziałkowska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Joanna Kulesza

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Olsztynie Alicji Ruszczyk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 maja 2022 r.

sprawy **S. P. (1) poprzednio P.** z domu J., córki J. i H. z domu P.

ur. (...) w S.

z wniosku syna wymienionej L. P.

o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę i odszkodowanie za szkodę wynikłe z wydania i wykonania wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 26 czerwca 1952 r. w sprawie o sygn. akt: Sr 143/52 w związku z podejmowaniem przez wymienioną działalności na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego

orzeka:

I na mocy art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego ustala wysokość zadośćuczynienia za doznaną krzywdę należnego S. P. (1) na kwotę 500 000,00 zł. (pięćset tysięcy złotych) wynikłe z wydania i wykonania wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 26 czerwca 1952 r. w sprawie o sygn. akt: Sr 143/52 w związku z podejmowaniem przez nią działalności na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego i zasądza od Skarbu Państwa na rzecz jej syna L. P. kwotę 500 000,00 zł. (pięćset tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia wyroku do dnia zapłaty;

II w pozostałym zakresie wniosku odda;

III na mocy art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego w zw. z art. 554 § 4 kpk i § 11 ust. 6, § 15 ust. 3 pkt 1, 3 – 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy L. P. kwotę 1 440,00 zł. (jeden tysiąc czterysta czterdzieści) tytułem zwrotu wydatków związanych z ustanowieniem pełnomocnika z wyboru;

IV na mocy art. 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego stwierdza, że koszty postępowania ponosi Skarb Państwa.

U	ZASADNIENIE
---	-------------

Formularz (...)	Sygnatura akt	II Ko 95/22	
WNIOSKODAWCA			
L. P.			
ZWIĘZŁE PRZEDSTAWIENIE ZGŁOSZONEGO ŻĄDANIA			
1.	Odszkodowanie (kwota główna)	Odsetki	
1.	L. P. wniósł o zasądzenie kwoty 132 689,82 zł. tytułem odszkodowania za szkodę doznaną przez jego matkę S. P. (2) (zm. w dniu 01.12.1991 r. pod nazwiskiem P. – po przybraniu nazwiska drugiego męża) na skutek prowadzonego przeciwko niej postępowania karnego zakończonego wydaniem i wykonaniem wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 26 czerwca 1952 r. w sprawie o sygn. akt: Sr 143/52 w związku z podejmowaniem przez nią działalności na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego	L. P. wniósł o zasądzenie kwoty odszkodowania wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia wyroku do dnia zapłaty.	
2.	Zadośćuczynienie (kwota główna)	Odsetki	
1.	L. P. wniósł o zasądzenie kwoty 4 801 855, 44 zł. tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną przez jego matkę S. P. (2)	L. P. wniósł o zasądzenie kwoty zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie	

	(zm. w dniu 01.12.1991 r. pod nazwiskiem P. – po przybraniu nazwiska drugiego męża) na skutek prowadzonego przeciwko niej postępowania karnego zakończonego wydaniem i wykonaniem wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 26 czerwca 1952 r. w sprawie o sygn. akt: Sr 143/52 w związku z podejmowaniem przez nią działalności na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego	od dnia uprawomocnienia wyroku do dnia zapłaty.	
3.	Inne		
	L. P. wniósł o zasądzenie kosztów ustanowienia pełnomocnika z wyboru według norm przepisanych w wysokości 6 - krotności stawi minimalnej.		
Ustalenie faktów			
Fakty uznane za udowodnione			
Lp.	Fakt	Dowód	Numer karty
3.1.1.	S. P. (1) poprzednio P., z domu J. urodziła się (...) w S., a zmarła 01 grudnia (...) w O.. Ukończyła 7 klas szkoły powszechnej. Trudniła się handlem, przez pewien okres czasu prowadziła prywatny sklep spożywczy w O., a następnie pracowała jako ekspedientka w mleczarni. Bezpośrednio	zeznania L. P.	151v – 153v

	<p>przed zatrzymaniem nie pracowała. Ze związku małżeńskiego z F. P. miała syna L. P. ur. (...) Nie mieszkała z mężem. Syna wychowywała sama.</p>		
3.1.2.	<p>Pod koniec kwietnia 1951 r. H. Ś. ps. (...) - były członek AK w oddziale K., założył na terenie O. podziemną organizację, która w sierpniu 1951 r. została podporządkowana Komendzie Głównej nielegalnej organizacji działającej pod nazwą D. (...). Związek miał na celu walkę z ustrojem PRL poprzez werbunek nowych członków, gromadzenie broni, zbieranie informacji o stanie uzbrojenia miejscowego posterunku MO i danych dot. jednostki wojskowej, sporządzenie i rozpowszechnianie ulotek o treści antypaństwowej. Planowano zorganizować szereg akcji sabotażowych i dywersyjnych, utworzyć pluton egzekucyjny w celu likwidacji aktywnych działaczy politycznych.</p> <p>W sierpniu 1951 r. H. Ś. (szwagier) wraz z R. S. zwerbowali do nielegalnego związku (...). W ramach przynależności do organizacji, mając świadomość celów związku, S. P. (1) zbierała informacje, umawiała spotkania werbunkowe, udzielała noclegu członkom organizacji. Z własnej, nieprzymuszonej woli aktywnie wspierała</p>	zeznania L. P.	151v – 153v

nielegalne zrzeczenie
stanowiąc jego cywilne
zaplecze.

W związku ze swoją
działalnością na rzecz
niepodległego bytu
Państwa Polskiego S. P.
(1) została w dniu 17
lutego 1952 r. zatrzymana,
osadzona w areszcie (...)
w O., po czym po
wszczęciu śledztwa w
dniu 18 lutego 1952 r.
zastosowano wobec niej
tymczasowe aresztowanie.
Została przeniesiona do
aresztu Karno - Śledczego
w O.. W toku
śledztwa była dwukrotnie
przesłuchiwana. W dniu
24 kwietnia 1952 r.
postanowieniem
zatwierdzono akt
oskarżenia przeciwko S.
P. (1), która została
oskarżona o to, że w
okresie od sierpnia 1951
r. do 17 lutego 1952 r.
w O. brała czynny udział
w nielegalnej organizacji
pod nazwą D. (...)
mającej na celu przemocą
zmienić ustrój Państwa
Polskiego w ten sposób,
że wykonywała polecenia
dowódcy organizacji
dotyczące zbierania
informacji o
interesujących osobach,
umawiała spotkania
organizacyjne,
werbunkowe oraz brała
udział w werbowaniu osób
do tej organizacji tj.
popelnienia czynu z art. 86
§ 2 kkwp.

Wyrokiem Wojskowego
Sądu Rejonowego w

Olsztynie z dnia 08 maja 1952 r. w sprawie o sygn. akt: Sr 86/52 została uznana za winną tego, że w okresie od sierpnia 1951 r. do 17 lutego 1952 r. w O. udzielała pomocy związkowi przestępczemu pod nazwą D. (...) którego celem była zmiana przemocą ustroju Państwa Polskiego przez to, że udzielała noclegu członkom organizacji, zbierała informacje potrzebne temuż związkowi oraz umawiała spotkania tj. popełnienia przestępstwa z art. 28 kkwp w zw. z art. 86 § 2 kkwpw i skazana na karę 5 lat pozbawienia wolności, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 2 lat oraz przepadek na rzecz Skarbu Państwa mienia. Na skutek skargi rewizyjnej obrońcy oraz prokuratora Najwyższy Sąd Wojskowy w Warszawie wyrokiem z dnia 30 maja 1952 r. w sprawie o sygn. akt: S 918/52, w uwzględnieniu skargi rewizyjnej Wojskowego Prokuratora Rejonowego, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 26 czerwca 1952 r. w sprawie o sygn. akt: Sr 143/52 S. P. (1) została uznana winną popełnienia przestępstwa opisanego w art. 86 § 2

kkwp i skazana na karę 6 lat pozbawienia wolności, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 2 lat oraz przepadek na rzecz Skarbu Państwa mienia. W postępowaniu przygotowawczym i sądowym S. P. (1) korzystała z pomocy prawnej z wyboru obrońcy wojskowego adw. D. L., który z dniem 06 maja 1952 r. udzielił pełnomocnictwa substytucyjnego adw. S. G. (autor skargi rewizyjnej). W dniu 15 lipca 1952 r. matka wnioskodawcy została osadzona w więzieniu w F.. Na skutek ustawy z dnia 22 grudnia 1952 r. o amnestii, postanowieniem z dnia 23 września 1953 r. Wojskowy Sąd Rejonowy w Olsztynie złagodził S. P. (1) karę do 4 lat pozbawienia wolności z utrzymaniem w mocy kar dodatkowych z tym, że o ile kara przepadku mienia nie została dotychczas wykonana, nie podlega ona wykonaniu. W dniu 26 marca 1954 r. Wojskowy Sąd Rejonowy w Olsztynie postanowił o warunkowym przedterminowym zwolnieniu S. P. (1), co faktycznie nastąpiło z dniem 30 marca 1954 r. z ustaleniem okresu próby do dnia 17 lutego 1956 r.

Warunki panujące w więzieniu w F. (centralne więzienie karne głównie

	<p>dla więźniarek politycznych określanych jako element antypaństwowy) w tamtym okresie były bardzo ciężkie, w szczególności dla członków podziemia niepodległościowego.</p> <p>Osoby przebywające w więzieniach były narażone na znęcanie się psychiczne i fizyczne ze strony strażników. W okresie pobytu w więzieniu S. P. (1) tylko raz korzystała z widzenia z małoletnim synem, nie mogąc z racji dzielącej ich siatki, przytulić dziecka. Podczas izolacji znacznie straciła na wadze.</p> <p>W trakcie wykonywania kary pozbawienia wolności wykonywała prace gospodarcze – karmienie trzody chlewnej, sprzątanie podwórka. Po opuszczeniu więzienia uskarżała się na problemy ze zdrowiem – bolały ją ręce, miała problemy ze wzrokiem, wspomnienia okresu izolacji wywoływały u niej każdorazowo płacz.</p>		
dokumenty stanowiące załączniki do wniosku	19 - 144		
dokumenty z akt sprawy tut. Sądu o sygn. akt: II Ko 54/22	załącznik		
3.1.3.	Postanowieniem z dnia 28 marca 2022 r. w sprawie o sygn. akt: II Ko 54/22 Sąd	dokumenty z akt sprawy tut. Sądu o sygn. akt: II Ko 54/22	załącznik

	<p>Okręgowy w Olsztynie stwierdził nieważność postanowienia Najwyższego Sądu Wojskowego z dnia 30 maja 1952 r., sygn. akt S. 918/52 w zakresie uchylecia wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 08 maja 1952 roku i przekazania sprawy temuż sądowi do ponownego rozpoznania na skutek skargi rewizyjnej Wojskowego Prokuratora Rejonowego oraz orzeczenia Wojskowego Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 26 czerwca 1952 r., o sygn. akt Sr. 143/52 w zakresie skazania tym orzeczeniem S. P. (2) na karę 6 lat więzienia oraz utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych przez okres 2 lat i przepadek mienia na rzecz Skarbu Państwa.</p>		
<p>Fakty uznane za nieudowodnione</p>			
<p>Lp.</p>	<p>Fakt</p>	<p>Dowód</p>	<p>Numer karty</p>
<p>3.2.1.</p>	<p>Nie wykazano/nie udowodniono, by S. P. (1) na skutek prowadzonego przeciwko niej postępowania karnego</p>	<p>brak dowodów</p>	

	zakończonego wydaniem i wykonaniem wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 26 czerwca 1952 r. w sprawie o sygn. akt: Sr 143/52 w związku z podejmowaniem przez nią działalności na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego poniosła szkodę, w tym by w związku z korzystaniem z pomocy prawnej w trakcie toczącego się przeciwko niej postępowania karnego uregulowała należność z tego tytułu		
ocena DOWODÓW			
Dowody będące podstawą ustalenia faktów			
Lp. faktu z pkt 3.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu	
3.1.1	zeznania L. P.	- zeznania są konsekwentne, spójne, logiczne, świadek zeznawał tylko to, co mu wiadome; nie zachodzą okoliczności, które mogłyby podważyć wiarygodność depozycji	
3.1.2	zeznania L. P.	- zeznania są konsekwentne, spójne; odwołują się do wiedzy świadka co do warunków panujących w więzieniu bazującej na oszczędnych, łączących się z ogromnymi przykrymi	

		<p>emocjami relacjach matki</p> <p>- co do traktowania jej przez strażników, warunków w łaźni, słabej jakości jedzenia, ciężkiej fizycznej pracy skutkującej późniejszymi problemami ze zdrowiem, po wiedzę zaczerpniętą z lektury dokumentów z IPN, opracowań historycznych, które stanowiły dopełnienie fragmentarycznych relacji matki; świadek zeznawał tylko odnośnie tego, co mu było wiadome, jeśli co do pewnych okoliczności nie posiadał wiedzy, wyraźnie to zaznaczał.</p>	
dokumenty stanowiące załączniki do wniosku	treść ich jest niesprzeczna, nie kwestionowana przez strony		
dokumenty z akt sprawy tut. Sądu o sygn. akt: II Ko 54/22	treść dokumentów nie kwestionowana przez strony		
3.1.3	dokumenty z akt sprawy tut. Sądu o sygn. akt: II Ko 54/22	treść dokumentów nie kwestionowana przez strony; uznające obie decyzje za orzeczenia represyjne za przypisany matce wnioskodawcy czyn pozostający w związku z jej działalnością niepodległościową rozumianą jako działalność na rzecz niezawisłości, suwerenności terytorialnej i ustrojowej Polski.	
Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów			

(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)			
Lp. faktu z pkt 3.1 albo 3.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
PODSTAWA PRAWNA			
Odszkodowanie			
1.	Kwota główna	Odsetki	
1.	art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego a contrario	art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego a contrario	
Zwięźle o powodach podstawy prawnej			
<p>Nie udowodniono, nie wykazano aby S. P. (1) na skutek prowadzonego przeciwko niej postępowania karnego zakończonego wydaniem i wykonaniem wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 26 czerwca 1952 r. w sprawie o sygn. akt: Sr 143/52 w związku z podejmowaniem przez nią działalności na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego poniosła szkodę, w</p>			

<p>tym by w związku z korzystaniem z pomocy prawnej w trakcie toczącego się przeciwko niej postępowania karnego (bezsporne) uregulowała należność z tego tytułu, dlatego wniosek w tym zakresie należało oddalić (pkt II wyroku).</p>			
<p>Zadośćuczynienie</p>			
<p>2.</p>	<p>Kwota główna</p>	<p>Odsetki</p>	
<p>1.</p>	<p>art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego</p>	<p>art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego</p>	
<p>Zwięźle o powodach podstawy prawnej</p>			
<p>S. P. (1) doznała krzywdę na skutek prowadzonego przeciwko niej postępowania karnego zakończonego wydaniem i wykonaniem wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 26 czerwca 1952 r. w sprawie o sygn. akt: Sr 143/52 w związku z podejmowaniem przez nią działalności na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, zatem żądanie w części dotyczącej zasądzenia zadośćuczynienia co do</p>			

zasady uznać należy za zasadne			
Inne			
3.			
Zwięźle o powodach podstawy prawnej			
ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU W PRZEDMIOCIE ŻĄDANIA			
Zwięźle o powodach rozstrzygnięcia			
Odszkodowanie			
1.	Kwota główna	Odsetki	
	<p>Co do kwestii szkody i jej wysokości w orzecznictwie wskazuje się, że „odszkodowanie, o jakim mowa w art. 8 ust. 1 ustawy lutowej obejmuje, stosownie do art. 361 § 2 kc, rzeczywiste straty poniesione przez poszkodowanego (damnum emergens) oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono (lucrum cessans) – wyrok SA we Wrocławiu z dnia 30 września 2021 r. II AKa 219/21.</p> <p>Z kolei w wyroku z dnia 16 kwietnia 2021 r. w sprawie o sygn. akt: IV KK 75/20 Sąd Najwyższy wskazał,</p>	<p>Konsekwencją oddalenia wniosku o odszkodowanie było oddalenie żądania o odsetki w tym zakresie</p>	

iż: „Zasady słuszności i sprawiedliwości społecznej wyrażone w samej ustawie o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego nakazują orzekanie odszkodowania w granicach tego co osoba represjonowana utraciła, a nie tego czego w wyniku represji nie zaoszczędziła. W konsekwencji taki sposób ustalenia wysokości odszkodowania, który opiera się wyłącznie na kryterium oszczędności, jest niesprawiedliwy szczególnie w przypadkach takich jak sprawa niniejsza, w odniesieniu do osób represjonowanych za działanie na rzecz niepodległości Polski, u których wysokość dochodów jest niewielka, także wówczas, gdy trzeba przyjąć, że ich zdecydowana większość albo całość musiałaby być przeznaczana na bieżące potrzeby życiowe rodziny”.

Przywołane orzecznictwo, które Sąd niniejszy aprobuje, wskazuje kryteria orzekania w sprawach o odszkodowanie.

Nie można zgodzić się z wyrażonym we wniosku zapatrywaniem, że należne matce wnioskodawcy odszkodowanie swoje

źródło czerpie z wykonywanej przez nią pracy przymusowej w czasie izolacji w okresie od 15 lipca 1952 r. (dzień osadzenia w zakładzie karnym w F.) do 30 marca 1954 r. (dzień zwolnienia) oraz z faktu konieczności poniesienia kosztów związanych z korzystaniem przez wymienioną z pomocy prawnej na całym etapie toczącego się przeciwko niej postępowania karnego.

Zdaniem Sądu, wykonywanie pracy przymusowej podczas odbywania kary pozbawienia wolności powinno być objęte zadośćuczynieniem jako jedna z okoliczności składowych doznanej krzywdy.

Z kolei, w zakresie żądania zwrotu kosztów związanych z ustanowieniem obrońcy z wyboru - zdaniem Sądu - nie udowodniono, by takie koszty zostały rzeczywiście uiszczone.

W tym stanie rzeczy brak udowodnienia faktu szkody w związku z prowadzonym przeciwko S. P. (1) postępowaniem karnym zakończonym wydaniem i wykonaniem wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 26 czerwca 1952 r. w sprawie o sygn. akt: Sr 143/52 w

	związku z podejmowaniem przez nią działalności na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego skutkowałam oddaleniem wniosku w tym zakresie.		
Zadośćuczynienie			
2.	Kwota główna	Odsetki	
1.	<p>Sąd uznał zasadność wniosku w zakresie dochodzonego zadośćuczynienia do kwoty 500 000,00 zł.</p> <p>Zdaniem Sądu, przyznane na rzecz wnioskodawcy zadośćuczynienie jest odpowiednie i w pełni rekompensuje krzywdę doznaną przez jego matkę S. P. (1) na skutek prowadzonego postępowania karnego zakończonego wydaniem i wykonaniem wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 26 czerwca 1952 r. w sprawie o sygn. akt: Sr 143/52 w związku z podejmowaniem przez nią działalności na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.</p> <p>Przepis art. 8 ust. 1 ustawy lutowej nie przewiduje żadnych sprecyzowanych kryteriów określania wysokości zadośćuczynienia, pozostawiając te oceny praktyce orzeczniczej w konkretnych sprawach. Podobnie przepisy ustawy Kodeks cywilny dotyczące</p>	<p>Kwotę zadośćuczynienia zszędzono wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia wyroku. W orzecznictwie wskazuje się, że "Odsetki od sumy pieniężnej stanowiącej odszkodowanie i zadośćuczynienie za niesłuszne skazanie lub tymczasowe aresztowanie są wynagrodzeniem za opóźnienie w zapłacie sumy pieniężnej, która jest już wymagana i dlatego odsetki przysługują od dnia uprawomocnienia wyroku" (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 8 października 2018 r., II AKa 193/18, Legalis).</p> <p>Pogląd ten należy odnieść do sprawy dot. żądania odszkodowania i zadośćuczynienia na podstawie ustawy z 23 lutego 1991 r.</p>	

zadośćuczynienia, ograniczają się do wskazania, że zasądzona suma ma być "odpowiednia" (art. 445 § 1 kc).

Kryteria, które winny być uwzględnione wypracowano w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz doktrynie i są to niewątpliwie: czasokres pozbawienia wolności i warunki jego odbywania, ewentualny rodzaj i rozmiar doznanych obrażeń ciała w trakcie pozbawienia wolności, wiek poszkodowanego, stopień, rodzaj i czas trwania jego cierpień fizycznych i psychicznych, poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiowa, utrata dobrego imienia, infamia środowiskowa (np. A. Rzepecka - Gil, Kodeks cywilny. Komentarz. Zobowiązania - część ogólna, Lex/el teza 15 do art. 445; wyroki SN: z dnia 27 lutego 2004 r., V CK 282/02; z dnia 9 listopada 2007 r., V CSK 245/07). Wskazuje się również, że zadośćuczynienie ma na celu kompensatę nie tylko cierpień fizycznych, ale także niekorzystnych następstw zdarzenia w sferze psychiki poszkodowanego (wyrok SN z dnia 8 czerwca 2011 r., I PK 275/10).

Określając wysokość zadośćuczynienia trzeba mieć na względzie, że ma ono charakter kompensacyjny, a więc musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość, adekwatną do warunków gospodarki rynkowej. W orzecznictwie Sądu Najwyższego występuje wyraźna tendencja do uznania, że powoływanie się przy ustalaniu zadośćuczynienia na potrzebę utrzymania jego wysokości w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej nie może prowadzić do podważenia kompensacyjnej funkcji zadośćuczynienia. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego zadośćuczynienie - w myśl art. 445 § 1 kc - nie może być źródłem nieuzasadnionego wzbogacenia.

Sąd nie przyjął i zakwestionował sposób wyliczenia zadośćuczynienia jako iloczynu liczby dni izolacji i określonej sumy za dzień stanowiącej wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia na dzień składania wniosku. Skoro odpowiednia kwota zadośćuczynienia ma rekompensować krzywdę, jaka została bezprawnie

wyrządzona konkretnej osobie to nie budzi wątpliwości, że stopień natężenia cierpienia, bólu, lęku, obawy, dyskomfortu, jakich doznaje ta osoba nie jest stały, lecz zmienia się w czasie pod wpływem czynników zewnętrznych i wewnętrznych.

Zastosowanie metody taryfikacyjnej zasada się więc na błędnym, sprzecznym z art. 8 ust. 1 ustawy lutowej z w zw. z art. 445 § 2 kc i art. 448 kc uznaniu, że szkoda niematerialna doznawana przez osobę poszkodowaną jest każdego dnia pozbawionego wolności taka sama.

W realiach sprawy inne były przecież przeżycia psychiczne S. P. (1) (na tamten czas 41 – letniej kobiety) podczas zatrzymania (pora nocna, pozostawanie pod jej opieką małoletniego syna) związane z lękiem, niepewnością co się z nią dalej stanie, jakie będą dalsze losy jej najbliższych, a w szczególności małoletniego syna (na tamten czas 6 – letniego dziecka), inne podczas trwającego śledztwa, kiedy stanęła pod zarzutem popełnienia przestępstwa z art. 86 § 2 kkwp zagrożonego nawet karą śmierci, a inne już podczas odbywania kary, kiedy poszkodowana wiedziała, jakie konsekwencje wywołuje izolacja. Mimo,

że warunki izolacji były za każdym razem bardzo złe, to przecież inne były w areszcie, a inne w zakładzie w F.. Rozmiar cierpień psychicznych i fizycznych podczas pozbawienia wolności był zmienny w czasie. Określając wielkość zadośćuczynienia należy się kierować zasadą indywidualizacji, z którą sprzeczna jest jednak zaproponowana metoda taryfikacyjna. Za zasądzoną bezsprzecznie należną kwotą zadośćuczynienia przemawiają z jednej strony niewątpliwie długi okres pozbawienia wolności wynoszący 772 dni (2 lata, miesiąc i 13 dni), rozłąka z rodziną, a zwłaszcza brak kontaktu z małoletnim wtedy 6 - letnim synem, pozostawionym pod opieką starszej, schorowanej babci, lęk o ich i o swoją przyszłość, brak kontaktu z najbliższymi (jedna wizyta), przebywanie w warunkach uwłaczających godności ze stygmatyzacją jej jako więźnia politycznego (odbywanie kary pozbawienia wolności przez S. P. (1) w latach 50 - tych było połączone z upokorzeniem, uczuciem poniżenia, powodując wyjątkowo ciężkie dolegliwości w sferze psychiki w połączeniu z wykonywaniem ciężkich

	<p>prac przymusowych – prace gospodarcze).</p> <p>Nie wykazano przy tym, by podczas przesłuchań w śledztwie (20 luty 1952 r.; 27 luty 1952 r.) znęcano się nad nią, by prace które wykonywała były ponadprzeciętnie ciężkie – z opinii naczelnika wynika, że wykonywała je początkowo w sposób dostateczny (k – 38), po czym „prace wykonuje chętnie i należycie” (k - 77).</p>		
2.	Zasądzenie zadośćuczynienia w kwocie niższej niż wnosił wnioskodawca skutkowało oddaleniem wniosku w pozostałym zakresie (pkt II wyroku)		
Inne			
Inne ROZSTRZYGNĘCIA Zawarte w WYROKU			
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności		
III.	Na mocy art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego w zw. z art. 554 § 4 kpk i § 11 ust. 6, § 15 ust. 3 pkt 1, 3 – 4 rozporządzenia		

	<p>Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy L. P. kwotę 1440,00 zł. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w związku ustanowieniem pełnomocnika z wyboru.</p>	
Koszty procesu		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
IV.	<p>W myśl art. 13 ustawy z 23.2.1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego Sąd stwierdził, że koszty postępowania ponosi Skarb Państwa.</p>	
PODPIS		